

Пројекат „Пороци освајају младе“ суфинансира Министарство културе и информисања РС

ЈАЗАС

У сусрет дану борбе против сиде

У оквиру обележавања 1. децембра Светског дана борбе против СИДЕ, Омладина ЈАЗАС-а у партнерству са Заводом за јавно здравље Пожаревац и подршку партнерских удружења организује уличну манифестацију и перформанс у Улици Стари корзо у пе-

риоду од поднева па до 15 часова.

Омладина Јазас-а почела је са радом, како каже Зоран Јовић, секретар Удружења, 1997. године првом едукацијом о превенцији ХИВ-а. Званично је регистрован 23. новембра 1998. године и од тада непрекидно делује у Пожаревцу али и целој Србији. Временом поља активности су се ширила тако да је организација сада ангажована на превенцији болести зависности, екологију, омладинско предузетништво.

Од 2001. године на овамо рађене су вршњачке едукације о превенцији болести зависности, о злоупотреби психоактивних супстанци, укупно пет школа за едукаторе, затим по програму прекограничне сарадње са Румунијом (ИПА) такође о злоупотреби психоактивних супстанци. Три године је ЈАЗАС радио пројекат са интравенским зависницима који јеу Европи познат под именом "HARM REDUCTION", односно, мања штетност.

За ЈАЗАС је у току 19 година постојања волонтирало око 4000 младих. Едукације је прошло око 20 000 деце и адолесцената и око 6000 родитеља, наставника, представника маргинализованих група. Ово удружење делује у Србији самостално и у чланству Крвне Организације Младих Србије. Мисија ЈАЗАС-а је да својим активностима и деловањем унапређује здравље и безбедност младих.

ТАТЈАНА РАЈИЋ, ВД ДИРЕКТОРКА ЦЕНТРА ЗА СОЦИЈАЛНИ РАД

Социо - рехабилитациони центар за младе

Центар за социјални рад своју делатност обавља вршењем јавних овлашћења пренетим од стране Министарства рада и социјалне политике и обављањем послова и пружањем услуга из надлежности локалне самоуправе, односно града Пожаревца. Из домена јавних овлашћења, Центар спроводи све Законом предвиђене послове, а за потребе локалне самоуправе пружа услуге дневног боравка за децу и омладину ометену у развоју и једнократне помоћи.

Социјална заштита је организована друштвена делатност од јавног интереса чији је циљ пружање помоћи и оснаживање за самосталан и продуктиван живот у друштву појединаца и породица, као и спречавање настајања и отклањање последица социјалне искључености.

У оквиру јавних овлашћења, Центар процењује потребе корисника и ризике по њега и планира пружање услуга социјалне заштите. Спроводи поступке и одлучује о правима на материјално давање и коришћење услуга социјалне заштите и предузима прописане мере, покреће и учествује у судским и другим поступцима:

- Циљна група о којој говоримо је практично део шире циљне групе према којој Центар организује своје активности, објашњава в.д. директорке Центра за социјални рад у Пожаревцу, Татјана Рајић, професорка социологије, политиколог:

- Реч је о упућивању на коришћење једине социјално едукативне услуге у заједници која се делимично бави и проблемом различитих порока код младих који бивају процесуирани као вршиоци одређе-

них прекршајних и кривичних дела. Та услуга, под називом Социо - рехабилитациони клуб за младе постоји од 2008. године у Пожаревцу. Организована је као услуга социјалне заштите са јасно прописаним стандардима и начином организације, а финансира је Град Пожаревца.

Социо - рехабилитациони клуб са децу и младе, који се налазе у ризику или су већ уживаоци одређених психоактивних супстанци, различитим програмима и третманима, утиче на процес социјалне рехабилитације, како би се младима помогло да ризицима кажу - не.

Коришћење услуге је на добровољном принципу, и у оквиру ње се, поред деце и младих, ради и са њиховим родитељима, односно старацима. У том смислу је подршка коју деца и млади имају од стране породице јако важна, наводи Татјана Рајић, и додаје:

- Центар за социјални рад на нивоу године ради са око 300 малолетника који нису увек починиоци кривичних и прекршајних дела, већ су процесуирани због различитих облика антисоцијалног понашања. Са људским ресурсима којима Центар за социјални рад располаже и организацијом устројеном по налогу Министарства по којој се стручњаци распоређују по моделу водитеља случаја, а не као што је раније било, тим за малолетничку деликвенцију, где се шире и дубље радило са малолетницима, једноставно није могуће свим потребама малолетника на квалитетнији начин изаћи у сусрет. Постојећих осам водитеља случаја који се баве комплетном породично - правном

Татјана Рајић

проблематиком у Центру за социјални рад у Пожаревцу, и око 6.000 корисника различитих услуга није довољно за превентивне програме. За сада успевамо то ограничење да компензујемо управо кроз упућивање на услугу Социо - рехабилитационог клуба за младе. Наш правац рада у неком будућем деловању је у развоју и осталих услуга којима би се помогло трајно, континуирано решавања проблема наших корисника. Клуб за младе је добар пример да кроз континуиране саветодавне активности током 6 месеци до годину дана, може да се направи позитивна промена и да се јако мали број малолетника врати рецидивантном понашању.

ЦЕНТАР ЗА СОЦИЈАЛНИ РАД ПОЖАРЕВАЦ

Улога саветника и мотиватора

Када се говори и пише о наркоманији као болести зависности, али и друштвено неприхватљивом понашању, уз разне друге институције, пре свега школства и здравства, незаобилазна је улога центара за социјални рад као организованих и законом утврђених установа које се баве социјалним потребама становништва – појединаца и породица.

Центар за социјални рад у Пожаревцу искуствено се, поред осталих друштвених проблема бави и случајевима и ситуацијама везаним за коришћење наркотика и организованим деловањем најпре када су у питању малолетници. Део тог

искуства у раду пренела нам је Биљана Игњатовић, специјални педагог ове институције.

- Улога Центра за социјални рад је пре свега у саветодавном раду и мотивацији младих особа да се укључе у процес лечења и одвикавања. Центру за социјални рад се обично обраћају родитељи када дођу у ситуацију и процењују да више нису у могућности да сами изађу на крај са проблемима који се манифестују кроз поремећаје понашања. У свему томе породица пуно трпи, објашњава Биљана Игњатовић, и наставља:

- Не обраћају се увек прво родитељи, већ до нас некад стигну случајеви по службеној

Биљана Игњатовић

дужности, од стране других институција. Најчешће од полиције због неког исказања у понашању, било вршењем кривичног или прекршајног дела. Тада се Центар за социјални рад ангажује и укључује, а наша превасходна улога је саветодавни рад са породицом и мотивисање младе особе да се укључи у процес лечења и одвикавања. Проблем је што ми као установа која пружа услуге за малолетне особе имамо само могућност да је упутимо ка Институту за ментално здравље у Београду, јер психијатријско одељење у Општој болници у Пожаревцу нема

одељење за малолетнике, тако да не може да их прими. Проблем је такође и што малолетник тако нешто тешко прихвата и потребно је много мотивације да би се упутио на лечење.

Центар за социјални рад се укључује у овакве случајеве и након извршења кривичног дела, када Виши суд изрекне васпитну меру и меру безбедности. То је обично мера обавезног лечења која се спроводи амбулантно и то се ради у болници у Пожаревцу:

Центар за социјални рад има и превентивну улогу, каже Биљана Игњатовић:

- Превенција се односи на едукације ради спречавања таквих појава. Међутим, Центар за социјални рад по природи својих овлашћења наступа када се десе последице и када је дошло до проблема. Улога му је, пре свега саветодавна и мотивациона да би се малолетник покренуо на лечење и одвикавање.

У свему томе веома је важна улога родитеља, која често на почетку није адекватна, јер родитељи не желе да виде проблем или га тек виде када се усложи, а тада је теже мотивисати малолетника да прихвати лечење. Наравно, има и родитеља који су спремни на сарадњу и прихватају наше ангажовање при решавању проблема, објашњава наша саговорница.

Малолетници који улазе у

коришћење или упадају у замку наркотика долазе из различитих социјалних миљеа и нема правила која би упутила на издвојене групације. Они коју пробају, повремено користе или су зависници од психоактивних супстанци, потичу из сиромашних, средњеституираних и богатих породица, такође из свих средина, градских, приградских и сеоских. Према информацијама које стижу до Центра за социјални рад од деце која су корисници, наркотици су доступни, велики проценат младих им је изложен и нису више тако скупни да би били недостижни:

- По евиденцији коју имамо у Центру за социјални рад о малолетницима са кривичним делима неовлашћеног поседовања и продаје, као и извршених крађа и тешких крађа под дејством наркотика, много је више наркоманије сада него у неком ранијем периоду. То је закључак на основу чињеница, рекла нам је специјални педагог Центра за социјални рад у Пожаревцу Биљана Игњатовић.

Улога Центра за социјални рад у оваквим случајевима је често партнерска са полицијом, каже Игњатовић, и додаје да тада свако поступа по својим овлашћењима и у свом делокругу рада. У пуно ситуација, каже она, полиција и Центар за социјални рад заједно реагују.

Понекад се добро заврши

Биљана Игњатовић се сећа једног случаја од пре седам – осам година, који се добро завршио.

Малолетник је имао више кривичних дела због наркотика и одлука Кривичног суда је била да се упути у Васпитно - поправни дом у Крушевцу. Малолетник је са родитељима одлучио да оде на лечење. После више контаката, добровољно се упутио у Рехабилитациони центар у Реснику. Ту је провео годину дана и за то време поступак пред судом је заустављен. По истеку лечења и рехабилитацији породица се иселила из Пожаревца и отишла у иностранство. Родитељи су одлучили да промене средину и тако своје дете изолују од старог друштва коме је припадао. Касније су се Центру за социјални рад јавили са информацијом да је дете добро и нема више проблема који су га повели у пут без повратка.